

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.04.2021 § 78

§ 78

Espoon kaupungin vammaisasiamiehen selvitys vuodelta 2020

Valmistelijat / lisätiedot:
Kiviniitty Sirkku
Eronen Tiina
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelujohtaja Hokkanen Torsti

Kaupunkisuunnittelulautakunta merkitsee tiedoksi oheismateriaalina olevan Espoon kaupungin vammaisasiamiehen selvityksen vuodelta 2020.

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Vammaisasiamies tekee vuosittain selvityksen toiminnastaan, vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden toteutumisesta, osallisuudesta, palvelujen saatavuudesta, saavutettavuudesta sekä ympäristön esteettömyydestä.

Vammaisasiamiehen työn painopisteitä ovat:

- Vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja syrjimättömyyden edistäminen
- Asiantuntijana toimiminen kehittämissuunnitelmissa, työryhmissä ja kehittämissuunnitelmissa
- Vammaisneuvosto- ja vammaisjärjestöyhteistyö
- Neuvonta ja tiedottaminen

Vuosi 2020 on ollut poikkeuksellinen ja haastava vuosi. Koronapandemia-tilanne on vaikuttanut hyvin merkittävästi monien vammaisten henkilöiden elämään. Se on nostanut esiin huolenaiheita välttämättömän avun saamisesta. On myös jouduttu etsimään uusia toimintatapoja, ja digitaalisuus on mennyt odotettua nopeammin eteenpäin. Osaltaan sitä on edistänyt myös saavutettavuusdirektiivin toteuttaminen. Etäpalvelut ja -tilaisuudet ei kuitenkaan saavuta kaikkia vammaisia kuntalaisia.

Yhteydenotot vammaisasiamieheen vähenivät vuoden 2020 kevätkaudella heti koronapandemian saavuttaessa Suomen, mutta lisääntyivät loppukeväästä ja palautuivat kesän jälkeen vastaavalle tasolle kuin edeltävinä vuosina.

Selvityksessä esitettyjen kehittämissuunnitelusten perusteluina on YK:n vammaissopimus, asiakaspalautteet, vammaisneuvoston kanssa tehtävä yhteistyö ja vammaisjärjestöiltä tulleet palautteet. Selvityksessä esitetään kattavammin kehittämissuunnitelmia toimialoittain. Kehittämissuunnitelmia olisi tärkeää käydä läpi toimialoilla ja luottamuselimissä.

Keskeiset kehittämissuunnitelmat ja hyvät käytännöt:

1. Espoo tarina, poikkihallinnolliset ohjelmat ja hyvinvointisuunnitelmat

Espoo tarinaan vammaisille henkilöille tärkeiden, sitovien linjausten, tulostavoitteiden ja mittareiden laadinta yhteistyössä vammaisten henkilöiden kanssa.

Kaikkiin poikkihallinnollisiin kehitysohjelmiin ja hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmiin vammaisille henkilöille tärkeät asiat lähtökohtaisesti mukaan. Tämä on kuntalain mukaista ja lisää toiminnan vaikuttavuutta.

2. Työntekijöiden tietoa ja tietoisuutta vammaisten kuntalaisten oikeuksista, osallisuutta ja hyväksyvää asennetta tulisi lisätä henkilöstökoulutuksella.

Tärkeää asiakaspalvelutilanteissa ja vammaisten espoolaisten osallisuuden edistämiseksi ja työyhteisöille vammaisten henkilöiden työllistämiseksi.

3. Terveyspalveluiden saatavuus ja monialainen yhteistyö Terveyspalvelujen saatavuuden edistäminen asiakaslähtöisesti ja monialaisen yhteistyön lisääminen.

4. Vammaispalveluissa asiakasosallisuuden lisääminen: palveluiden suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä asiakkaan kanssa

Vammaispalveluissa olisi tärkeää suunnitella ja räätälöidä palvelut yhdessä asiakkaan kanssa ja aktiivisesti auttaa palvelujen toteutumisessa käytännössä sekä mahdollistaa tämä tarvittavilla resursseilla. Asiakasosallisuutta on kehitetty mm. VamO-hankkeessa.

5. Vammaisten lasten ja nuorten oikeus yhdenvertaiseen oppimiseen ja koulutukseen

Koulussa yhdenvertaisen oppimisen kehittäminen ja vaihtoehtojen lisääminen siirtymävaiheisiin. Inklusiota tulee kehittää saatujen hyvin kokemusten ja käytäntöjen avulla lapsia ja nuoria kuunnellen.

Opetustoimen ja vammaispalvelujen yhteistyönä vammaisten oppilaiden aamupäivä-, iltapäivä- ja loma-ajanhoidon kehittäminen ja hoidon saatavuuden parantaminen

6. Vammaisten nuorten syrjäytymisen ehkäisy

Vammaisten nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja hyvinvointi tulisi ottaa poikkihallinnolliseksi tavoitteeksi huomioiden asuminen, opiskelu, työ tai työtoiminta, harrastukset ja kaverisuhteet. (aikaisempi ehdotus)

Nuorisopalveluissa on saatu hyviä kokemuksia keväällä 2020 käynnistyneestä kokonaan virtuaalisesta nuorisotilan Discord-palvelusta. Palvelu on tavoittanut paljon sellaisia nuoria, jotka eivät normaalisti ole osallistuneet mm. toimintarajoitteen vuoksi.

7. Esteettömyyden edistäminen (aikaisempi ehdotus)

Espoon strategiaan tulisi saada toiminnallisen esteettömyyden linjaus ja sen toteuttamiseen tulostavoitteet.

Selvitys lähetetään tiedoksi tekniselle lautakunnalle,
kaupunkisuunnittelulautakunnalle, rakennuslautakunnalle, opetus- ja
varhaiskasvatuslautakunnalle ja svenska rum -lautakunnalle.